

Sygn. akt: I C 910/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 22 marca 2018r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Małgorzata Wilkońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 marca 2018r

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko B. T.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje, że umowa darowizny z dnia 29 czerwca 2011r zawarta pomiędzy pozwaną B. T. a M. T., dokonana przed notariuszem H. W. z Kancelarii Notarialnej w G. rep. A nr 5456/2011, w zakresie nabycia przez pozwaną B. T. nieodpłatnie własności nieruchomości:

- w udziale 1/2, objętej księgą wieczystą Kw nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni,

- w udziale 1/2, objętej księgą wieczystą Kw nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni

jest bezskuteczna w stosunku do powoda A. W., w celu zaspokojenia wierzytelności powoda po połowie, z wyżej opisanych nieruchomości, w zakresie wynikającym z wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 10.12.2012r w sprawie o sygn. akt I C 211/12 – co do należności głównej 39 480 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2011r do dnia zapłaty i kosztami procesu;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanej B. T. na rzecz powoda A. W. kwotę 4 917 zł. (cztery tysiące dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje ściąganie od pozwanej B. T. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 3249 zł. (trzy tysiące dwieście czterdzieści dziewięć złotych) tytułem brakującej opłaty od pozwu

Sygnatura akt: I C 910/16

UZASADNIENIE

Powód A. W. wniósł pozew przeciwko B. T. domagając się uznania za bezskuteczną umowy darowizny zawartej w dniu 29 czerwca 2011r. pomiędzy pozwaną a dłużnikiem M. T. przed notariuszem H. W. prowadzącą kancelarię notarialną w G. (rep. A 5456/2011), na podstawie której pozwana nabyła udział wynoszący 1/2 części w prawie własności nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz udział wynoszący 1/2 części w nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą nr (...) w celu prowadzenia egzekucji z wyżej wymienionych udziałów na zaspokojenie wierzytelności przysługującej powodowi w stosunku do dłużnika w kwocie 64.978 zł, na którą składają się: należność główna w kwocie 39.480 zł, wynikająca z wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 10 grudnia 2012r. w sprawie I C 211/12, skapitalizowane odsetki ustawowe od kwoty 39.480 zł

od dnia wskazanego w tym wyroku do dnia 20 czerwca 2016r. (w kwocie 21.107 zł) i koszty procesu w kwocie 4.391 zł, a także dalszych odsetek ustawowych od kwoty 39.480 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, przy czym roszczenie z tytułu skapitalizowanych odsetek ustawowych, kosztów procesu oraz dalszych odsetek ustawowych ma umożliwić egzekucję.

W uzasadnieniu wyroku powód podniósł, że dłużnik w dniu 30 maja 2005r. zawarł z nim umowę dzierżawy nieruchomości rolnej położonej w miejscowości B. na czas określony. Dłużnik nie wywiązywał się z obowiązku regulowania czynszu dzierżawy, utrzymania dzierżawionych nieruchomości w dobrej kulturze i utrzymywania stanu melioracji w stanie niepogorszonej w czasie dzierżawy. W związku z powyższym powód wytoczył przeciwko dłużnikowi liczne powództwa uzyskując tytuły wykonawcze w postaci: wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 7 grudnia 2010r. (I C 174/10), wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 21 lipca 2011r. (I C 9/11), wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 11 maja 2012 (I C 202/12), a także wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 10 grudnia 2012r. (I C 211/12). Nadto, Sąd Okręgowy w Olsztynie (I C 283/12) oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku (I ACa 805/14) wydały wyroki w sprawie wytoczonej powodowi przez dłużnika, oddalając powództwo i apelację oraz zasądając na rzecz powoda zwrot kosztów procesu. Następnie powód wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi. W dniu 29 czerwca 2011r. pomiędzy pozwaną (matką dłużnika) a dłużnikiem została zawarta wyżej powołana umowa darowizny. Zawarcie tej umowy doprowadziło do sytuacji, w której powód utracił możliwość odzyskania należnych mu wierzytelności. Zawarcie umowy nastąpiło po wytoczeniu powództw w sprawach o sygnaturach I C 174/10 i I C 9/11. W ocenie powoda dłużnik celowo zawarł umowę z osobą bliską, by utrudnić prowadzenie egzekucji i osiągnął swój cel. Na skutek zawarcia umowy dłużnik stał się niewypłacalny w stopniu wyższym niż przed zawarciem umowy, albowiem w kolejnych sprawach sądowych był zwalniany od kosztów sądowych, a nadto prowadzone postępowanie egzekucyjne nie przyniosło oczekiwanego rezultatu, a powód w dalszym ciągu posiada wobec dłużnika niespłacone wierzytelności.

(pozew k. 2-9)

Pozwana B. T. nie składała wyjaśnień na piśmie ani ustnie, nie stawiała się na rozprawie, ani też nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy w swej nieobecności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na mocy umowy darowizny zawartej w dniu 11 lipca 2008r. przed notariusz H. W. prowadzącą kancelarię notarialną w G. (rep. A 7111/2008) B. T. darowała swojemu synowi M. T. m.in. udział w wysokości 1/2 części we współwłasności lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...) objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni oraz udział w wysokości 1/2 części we współwłasności lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...) objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni.

(dowód: umowa darowizny z dnia 11 lipca 2008r. rep. A 7111/2008 k. 91-93 akt księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gdyni)

W dniu 30 maja 2005r. pomiędzy A. W. a M. T. doszło do zawarcia umowy dzierżawy gruntów rolnych stanowiących działki nr (...) o powierzchni 94,8718 ha i 119/18 o powierzchni 90,8982 ha położonych w miejscowości B. (gm. W.) na okres ośmiu lat. Na mocy przedmiotowej umowy M. T. zobowiązany był do wnoszenia opłat dzierżawnych w cyklu rocznym w postaci opłaty głównej i opłaty uzupełniającej, a także opłacania podatku rolnego. Mimo powyższego dzierżawca nie wywiązywał się z tego obowiązku.

Ponadto, w dniu 21 lipca 2008r. A. W. zawarł z M. T. umowę dzierżawy budynków znajdujących się na części ogrodzonej parkanem działki nr (...), położonej w B. i objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Szczytnie. Pismem z dnia 26 października 2009r. dzierżawca wypowiedział tę umowę.

(dowód: umowa dzierżawy k. 10 akt sprawy Sądu Rejonowego w Szczytnie o sygnaturze I C 9/11, wezwania do zapłaty wraz z dowodami nadania i doręczenia k. 11-17 tamże, umowa dzierżawy z dnia 21 lipca 2008r. k. 7-8 akt sprawy Sądu Rejonowego w Szczytnie o sygnaturze I C 174/10, wypowiedzenie umowy z dnia 26 października 2009r. k. 9 tamże)

Pozwem z dnia 14 października 2010r. A. W. domagał się od M. T. zapłaty kwoty 18.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z przedmiotu dzierżawy określonego w umowie z dnia 21 lipca 2008r. Pozew został doręczony M. T. w dniu 26 października 2010r.

Wyrokiem zaocznym wydanym w dniu 7 grudnia 2010r. w sprawie o sygnaturze akt I C 174/10 Sąd Rejonowy w Szczytnie zasądził na rzecz A. W. kwotę 18.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 października 2010r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(dowód: pozew k. 2-26 akt sprawy Sądu Rejonowego w Szczytnie o sygnaturze I C 174/10, zpo k. 32 tamże, wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 7 grudnia 2010r. k. 38 tamże)

W dniu 20 stycznia 2011r. powód złożył u Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu P. W. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi M. T. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 7 grudnia 2010r. w sprawie I C 174/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 16 grudnia 2010r. Postanowieniem z dnia 24 maja 2011r. Komornik zakończył postępowanie w sprawie wobec wyegzekwowania całej należności objętej wnioskiem egzekucyjnym i ustalił koszty postępowania na kwotę 2.170,22 zł w całości obciążając nimi dłużnika.

(dowód: wniosek egzekucyjny k. 1 akt Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu P. W. Km 161/11, tytuł wykonawczy k. 2 tamże, karta rozliczeniowa tamże, postanowienie o ustaleniu kosztów egzekucji k. 103 tamże)

W dniu 21 stycznia 2011r. powód wniósł kolejny pozew przeciwko M. T. o zapłatę kwoty 39.480 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2010r. do dnia zapłaty z tytułu nieuiszczonych opłaty głównej oraz opłaty uzupełniającej. Pozew został M. T. doręczony w dniu 11 lutego 2011r.

Wyrokiem z dnia 21 lipca 2011r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 9/11 Sąd Rejonowy w Szczytnie zasądził od M. T. na rzecz powoda kwotę 39.480 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2010r. do dnia zapłaty oraz kwotą 4391 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 26 września 2011r. Sąd nadał wyżej wskazanemu wyrokowi klauzulę wykonalności.

(dowód: pozew k. 2-6 akt sprawy Sądu Rejonowego w Szczytnie o sygnaturze I C 9/11, zpo k. 21 tamże, wyrok z dnia 21 lipca 2011r. k. 54 tamże, postanowienie z dnia 26 września 2011r. k. 73 tamże, wyrok Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 21 lipca 2011r. [w:] akta Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu Przemysława Wesołego Km 1685/11, postanowienie Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 26 września 2011r. tamże)

W dniu 10 października 2011r. powód złożył u Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu P. W. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi M. T. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 21 lipca 2011r. w sprawie I C 9/11. W toku postępowania egzekucyjnego, wnioskiem z dnia 30 grudnia 2016r., powód ograniczył egzekucję o kwotę 39.480 zł w związku ze spłatą tej kwoty przez dłużnika w dniu 23 grudnia 2016r. W dniu 4 stycznia 2017r. Komornik wezwał wierzyciela do złożenia wniosku o wyznaczenie terminu licytacji pod rygorem umorzenia postępowania egzekucyjnego z nieruchomości. Postanowieniem z dnia 4 stycznia 2017r. Komornik ustalił opłatę egzekucyjną od kwoty 39.480 zł wpłaconej bezpośrednio do rąk wierzyciela na kwotę 1.974 zł i wezwał dłużnika do uiszczenia tej opłaty. W toku postępowania egzekucyjnego Komornik nie wyegzekwował od dłużnika pozostałych należności objętych tytułem wykonawczym.

(dowód: wniosek egzekucyjny k. 1-2 akt Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu P. W. Km 1685/11, wniosek wierzyciela z dnia 30 grudnia 2016r. k. 505 tamże, wezwanie z dnia 4 stycznia 2017r. k. 506-507 tamże, postanowienie z dnia 4 stycznia 2017r. k. 508 tamże, karta rozliczeniowa tamże)

Na podstawie umowy darowizny z dnia 29 czerwca 2011r. zawartej w formie aktu notarialnego przed notariusz H. W. prowadzącą kancelarię notarialną w G. (rep. A 5456/2011) M. T. darował swojej matce – B. T. udział w wysokości 1/2 części we współwłasności lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...) objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni oraz udział w wysokości 1/2 części we współwłasności lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...) objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni.

(dowód: umowa darowizny z dnia 29 czerwca 2011r. k. 110-113 akt księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gdyni)

M. T. – poza wyżej wymienionymi udziałami we współwłasności lokali – był właścicielem także:

- zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w M. stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0501 ha, dla której Sąd Rejonowy w Przasnyszu prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości rynkowej netto - wg stanu na 29 czerwca 2011r. w wysokości 82.682 zł, zaś z uwzględnieniem obciążeń powstałych po 29 czerwca 2011r. w kwocie - 57.318 zł;

- zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w M. stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0456 ha, dla której Sąd Rejonowy w Przasnyszu prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości rynkowej netto - wg stanu na 29 czerwca 2011r. w wysokości 18.559 zł, zaś z uwzględnieniem obciążeń powstałych po 29 czerwca 2011r. w kwocie 18.559 zł,

- zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w C. stanowiącej działki nr (...) o powierzchni 7,6542 ha, dla której Sąd Rejonowy w Przasnyszu prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości rynkowej netto - wg stanu na 29 czerwca 2011r. w wysokości 153.000 zł, zaś z uwzględnieniem obciążeń powstałych po 29 czerwca 2011r. w kwocie 13.000 zł;

- zabudowanej nieruchomości rolnej składającej się z działek gruntu 211/2, 211/3, 218, 223, 232/1, 232/2, 237, 403/2 i 403/5, położonej w miejscowości P. (gm. C.) o łącznej powierzchni 11,8460 ha dla której Sąd Rejonowy w Przasnyszu prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości rynkowej netto - wg stanu na 29 czerwca 2011r. w wysokości 1.132.299 zł, zaś z uwzględnieniem obciążeń powstałych po 29 czerwca 2011r. w kwocie 992.299 zł.

Współwłaścicielem ostatnich trzech nieruchomości jest także żona dłużnika, na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej.

(dowód: operaty szacunkowe k. 29-102, wycena nieruchomości k. 402/455 akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I C 547/14)

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2012r. w sprawie o sygnaturze akt I C 211/12 Sąd Rejonowy w Szczytnie zasądził od M. T. na rzecz powoda kwotę 39.480 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.391 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrokiem z dnia 14 stycznia 2014r. wydanym w sprawie IX Ca 529/13 Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił apelację pozwanego i nie obciążył go kosztami procesu.

W wyżej wskazanym postępowaniu, postanowieniem z dnia 18 października 2012r. M. T. został zwolniony od kosztów sądowych w całości. We wniosku o zwolnienie od kosztów wskazał, że nie posiada żadnych dochodów, ma nieruchomość gruntową zabudowaną budynkiem gospodarczym w stanie ruiny obciążoną hipoteką na kwotę około 140.000 zł, nieruchomości rolne z siedliskiem o powierzchni 4 ha, a nadto posiada liczne zobowiązania wobec banków (około 600.000 zł), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (około 380.000 zł) i osób prywatnych (około 100.000 zł).

(dowód: wyrok z dnia 10 grudnia 2012r. k. 73 akt sprawy Sądu Rejonowego w Szczytnie o sygnaturze I C 211/12, wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 stycznia 2014r. k. 140 tamże, postanowienie z dnia 18 października 2012r. k. 63 tamże, wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych k. 29-30 tamże)

Na podstawie tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 10 grudnia 2012r. w sprawie o sygnaturze akt I C 211/12 Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu P. W. prowadzi postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą Km 180/16. W toku tego postępowania Komornik nie wyegzekwował od dłużnika żadnych należności.

(dowód: pismo Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu P. W. z dnia 20 listopada 2017r. k. 401)

M. T. wniósł pozew przeciwko A. W. o zapłatę kwoty 620.000 zł tytułem nakładów poniesionych na nieruchomości pozwanego w trakcie obowiązywania umowy dzierżawy. Jednocześnie, wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych, wskazując, że ma nieregularne dochody z gospodarstwa rolnego w wysokości 700 zł, nieruchomości gruntową zabudowaną budynkiem gospodarczym w stanie ruiny obciążoną hipoteką na kwotę około 140.000 zł, nieruchomości rolne z siedliskiem o powierzchni 4 ha, a nadto posiada liczne zobowiązania wobec banków (około 600.000 zł), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (około 380.000 zł) i osób prywatnych (około 100.000 zł). Postanowieniem z dnia 25 maja 2012r. M. T. został zwolniony od kosztów sądowych w całości.

(dowód: pozew k. 2-4 akt sprawy Sądu Okręgowego w Olsztynie o sygnaturze I C 283/12, wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych k. 13-15 tamże, postanowienie Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 25 maja 2012r. k. 17 tamże)

Sąd zważył, co następuje:

Z uwagi na fakt, iż wydany w niniejszej sprawie wyrok ma charakter zaoczny, powyższy stan faktyczny został ustalony w całości na podstawie dowodów z dokumentów, których przeprowadzenia strona powodowa domagała się w pozwie. Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej powołanych powyżej dokumentów. Zważyć bowiem należy, iż większość spośród wymienionych powyżej dokumentów, w szczególności wyroki wydane przez sądy powszechne oraz umowy darowizny czy postanowienia komornika, ma charakter dokumentów urzędowych i w związku z tym dokumenty te korzystają z domniemania autentyczności oraz prawdziwości treści powołanych dokumentów z prawdą.

Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 527 § 1 k.c. zgodnie z którym gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. W świetle powyższego przepisu do przesłanek warunkujących możliwość skorzystania przez uprawnionego z ochrony pauliańskiej należą: 1) istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wiarygodności; 2) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią; 3) pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika; 4) dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela; 5) uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią; 6) działanie osoby trzeciej w złej wierze.

W ocenie Sądu, strona powodowa wykazała wszystkie przesłanki o jakich mowa powyżej i powództwo zasługiwało na uwzględnienie niemalże w całości. Przede wszystkim, nie ulegało wątpliwości, że powodowi przysługiwała względem dłużnika M. T. wiarygodność wynikająca z prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 10 grudnia 2012r. wydanego w sprawie o sygnaturze akt I C 211/12 zasądzającego od dłużnika M. T. na rzecz powoda kwotę 39.480 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.391 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nie ulega także wątpliwości, że w dniu 29 czerwca 2011r. na mocy umowy darowizny dłużnik M. T. darował swojej matce – B. T. udziały w wysokości po 1/2 części we współwłasności: lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...) objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni oraz lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...) objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni. Powyższa okoliczność wynika z odpisu aktu notarialnego znajdującego się w aktach księgi wieczystej nr (...). Na podstawie przedmiotowej czynności prawnej pozwana nieodpłatnie uzyskała korzyść majątkową w postaci udziałów w prawie współwłasności dwóch lokali mieszkalnych.

Kolejną przesłanką określoną w art. 527 k.c. jest działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 maja 2007r. sygn. akt V CSK 77/07 LEX nr 611445 dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela wówczas gdy, ma rozeznanie co do tego, że w następstwie dokonanej przezeń czynności ucierpi materialny interes wierzyciela, zazwyczaj poprzez wyzbycie się w całości lub w części majątku nadającego się do egzekucji. Związana z tym niewypłacalność dłużnika nie musi być całkowita, byle by wystąpiła w większym rozmiarze niż przed dokonaniem czynności (art. 527 § 1 i 2 k.c.). Świadomość taka istnieje, gdy dłużnik wie, że na skutek czynności prawnej określone aktywa wyjdą z jego majątku i że z tego powodu wierzyciele będą mieli trudności z zaspokojeniem, a w konsekwencji nastąpi ich pokrzywdzenie (por. A. Ohanowicz (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 948; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 1259). Do przyjęcia, że dłużnik dokonywał czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, wystarczy by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 12 maja 2005 r., I ACa 1764/04, OSA 2006, z. 3, poz. 8). Nie jest przy tym konieczne, aby świadomość pokrzywdzenia dotyczyła konkretnego wierzyciela, w szczególności tego, który wystąpił ze skargą pauliańską. Wystarczy świadomość dłużnika, że czynność prawna przez niego dokonana może spowodować pokrzywdzenie ogółu jego wierzycieli (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 19 listopada 1997r., I ACa 737/97, Apel. W-wa 1998, nr 4, poz. 36). Podkreślić jednak należy, iż powyższa przesłanka ulega zaostrzeniu w przypadku wierzytelności przyszłych. Zgodnie bowiem z treścią art. 530 k.c., zgodnie z którym przepisy artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Jeżeli jednak osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową odpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną tylko wtedy, gdy osoba trzecia o zamiarze dłużnika wiedziała. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 listopada 2014r., I CSK 33/14, L. "przyszłym wierzycielem" w rozumieniu art. 530 k.c. jest podmiot, którego wierzytelność nie istniała jeszcze w sensie prawnym w chwili podejmowania przez dłużnika czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzyciela. Wobec powyższego warunkiem koniecznym skuteczności roszczenia pauliańskiego w przypadku przedmiotowych wierzytelności było wykazanie, iż w momencie dokonywania tej czynności prawnej dłużnik działał z zamiarem pokrzywdzenia wierzycieli przyszłych. Jak wskazuje się w judykaturze wykładnia art. 530 kc prowadzi do wniosku, że niezbędne jest udowodnienie nie tylko faktu, iż zawierając kwestionowaną czynność prawną dłużnik liczył się z tym, że w związku ze swoją działalnością może mieć w przyszłości wierzycieli, ale niezbędne jest udowodnienie, że przez czynność miał zamiar pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, a więc że celem czynności było spowodowanie niewypłacalności i uniemożliwienie uzyskania zaspokojenia. Wskazanie na zamiar prowadzi do wniosku, że ustawodawca wymaga celowego dążenia do pokrzywdzenia wierzyciela, nie wystarcza tylko świadomość pokrzywdzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011r., II CSK 64/11, L.). Jednak świadomość możliwego pokrzywdzenia jest również wystarczająca do przyjęcia zamiaru pokrzywdzenia, albowiem działanie ludzkie obejmuje w zasadzie nie tylko następstwa zamierzone, ale i te, których jakkolwiek nie chce się wywołać, przewiduje się jako możliwe, a zatem objęte wolą. Oznacza to, że zamiar pokrzywdzenia przyjąć należy także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że jego czynność może być połączona z ich krzywdą (por. wyrok SN z dnia 29 listopada 2017r., II CSK 86/17, L.).

Zważywszy, iż powód żądał udzielenia ochrony przysługującym mu wierzytelnościom wynikającym z wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 10 grudnia 2012r. w sprawie o sygnaturze I C 211/12, tj. w sprawie zainicjowanej już po zawarciu umowy darowizny, to przyjąć należało, że przedmiotowe wierzytelności (przynajmniej w części, np. koszty procesu) powstały już po dniu 29 czerwca 2011r. i zastosowanie znajdzie przepis art. 530 k.c. Zdaniem Sądu zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do uznania, że dłużnik miał zamiar pokrzywdzenia wierzyciela i uniemożliwienia mu zaspokojenia się w drodze egzekucji. Zważyć bowiem należy, iż jeszcze przed dokonaniem darowizny, powód wystąpił przeciwko dłużnikowi na drogę sądową wywodząc swoje roszczenia z łączącej strony umowy dzierżawy. Przed dokonaniem darowizny przez dłużnika, powód dysponował już przeciwko dłużnikowi jednym tytułem wykonawczym w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Szczytnie wydanego w dniu 7 grudnia 2010r. w sprawie o sygnaturze akt I C 174/10. W sprawie tej dłużnikowi skutecznie doręczono odpis pozwu i bez wątplenia miał on wiedzę o roszczeniach powoda. Nadto, przed dokonaniem darowizny, pomiędzy tymi samymi stronami toczyło się już kolejne postępowanie przed Sądem Rejonowym w Szczytnie w

sprawie o sygnaturze I C 9/11. Oba wspomniane postępowania, jak również postępowanie w sprawie I C 211/12 dotyczyły roszczeń wynikających z łączącego powoda i dłużnika stosunku dzierżawy. Mimo wiedzy, o już wszczętych postępowaniach oraz o wydanych w nich orzeczeniach, dłużnik w dalszym ciągu nie regulował czynszu dzierżawnego i stąd winien mieć świadomość kolejnych pozwów wnoszonych przez powoda. Zważywszy na fakt, że wyżej wymienione udziały we współwłasności nieruchomości stanowiły jedyne składniki majątkowe, jakie znajdowały się w majątku dłużnika, które mogły być przedmiotem egzekucji, to dłużnik musiał mieć świadomość, że wyzbycie się ze swojego majątku tych składników majątkowych spowoduje pomniejszenie majątku, z którego wierzyciel mógłby się zaspokoić i celowo przeniósł udziały w nieruchomościach lokalowych na swoją matkę, tym samym udaremniając przyszłą egzekucję. Mając wiedzę o kolejnym postępowaniu oraz licznych wezwaniach do zapłaty kierowanych przez powoda, dłużnik bez wątpienia zdawał sobie sprawę, że wobec braku innych składników majątkowych egzekucja zostanie skierowana do przedmiotowych udziałów. Zwrócić przy tym należy uwagę, iż darowizna nastąpiła zaledwie miesiąc po zakończeniu postępowania egzekucyjnego, w którym przymusowo ściągnięto od dłużnika całą należność objętą tytułem wykonawczym w sprawie I C 174/10. Z tegoż względu Sąd uznał, że dłużnik miał nie tylko świadomość pokrzywdzenia wierzycieli, ale także działał w zamiarze ich pokrzywdzenia.

Jednocześnie należało uznać, że pozwana pozostawała w złej wierze tj. miała wiedzę o tym, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Na korzyść powoda działały bowiem domniemania prawne wynikające z art. 528 k.c. i art. 527 § 3 k.c. W myśl art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z kolei w myśl art. 527 § 3 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Do przysporzenia majątkowego na rzecz pozwanej doszło bezpłatnie, nadto pozwana jest matką dłużnika, co jednoznacznie wynika z treści aktu notarialnego. Zatem z uwagi na bliskie pokrewieństwo uczestników kwestionowanej przez powoda czynności prawnej należało uznać, że pozwana jest osobą bliską w rozumieniu art. 527 § 3 k.c. i tym samym należało przyjąć, że wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Czynność nie była odpłatna stąd nie było konieczności wykazania przesłanki określonej w art. 530 k.c. zdanie drugie.

Zgodnie z treścią art. 527 § 2 k.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. W orzecznictwie na ogół przyjmuje się, że niewypłacalność dłużnika w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. oznacza taki stan majątku dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1997r., I ACa 737/97, Apel. W-wa 1998, nr 4, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2000r., III CKN 554/98, LEX nr 52736; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 lipca 2013r., I ACa 417/13, LEX nr 1349916). Zatem pokrzywdzenie wierzycieli powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2001r., IV CKN 525/00, LEX nr 53110; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2004r., II CK 367/03, LEX nr 174173; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 lutego 2013r., I ACa 1438/12, LEX nr 1305972). Zgodnie z poglądem prawnym wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 marca 2001r. V CKN 280/00 LEX nr 52793 pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia (wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej).

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy należało uznać, że wskutek wyzbycia się udziałów w prawie współwłasności ww. nieruchomości lokalowych dłużnik stał się niewypłacalny w stopniu wyższym niż przed dokonaniem darowizny. Przede wszystkim należy zważyć, że w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu P. W. w sprawie o sygnaturze Km 180/16, na

podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 10 grudnia 2012r. I C 211/12 nie wyegzekwowano od dłużnika jeszcze żadnych należności. Nadto, z załączonych akt egzekucyjnych wynika, że także inna prowadzona przez tego samego komornika egzekucja w sprawie Km 1685/11 nie doprowadziła do całkowitego zaspokojenia wierzyciela z uwagi na brak składników majątkowych w majątku dłużnika. W toku postępowania egzekucyjnego Km 1685/11 dłużnik uiścił dobrowolnie należność główną, jednak pozostałe należności objęte tytułem wykonawczym, mimo upływu kilku lat od złożenia wniosku egzekucyjnego, nadal nie zostały zaspokojone. Co prawda dłużnik jest współwłaścicielem jeszcze kilku nieruchomości na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej z żoną, niemniej przedmiotowe nieruchomości nie mogą być przedmiotem egzekucji, gdyż z uwagi na brak zgody małżonki na zawarcie umowy dzierżawy, wierzyciel nie uzyska klauzuli wykonalności przeciwko obojgu małżonkom. Zatem przedmiotowe nieruchomości są niedostępne dla powoda. Natomiast z dołączonych do pozwu operatów szacunkowych wynika, że wartość netto jedynej nieruchomości, która pozostała w majątku dłużnika i jednocześnie mogła być przedmiotem egzekucji objętej księgą wieczystą (...) według danych na chwilę zaskarżenia czynności jest ujemna, co oznacza, że powód jako wierzyciel z egzekucji z tej nieruchomości nie uzyska zaspokojenia. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że zarówno w sprawie o sygnaturze I C 211/12 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Szczytnie, jak również w sprawie o sygnaturze I C 283/12 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie M. T. był zwalniany od kosztów sądowych w całości, co dobitnie świadczy o jego złej sytuacji majątkowej. We wnioskach o zwolnienie od kosztów sądowych dłużnik wskazywał, że posiada wprawdzie nieruchomość gruntową zabudowaną budynkiem gospodarczym, jednak znajduje się ona w ruinie i jest obciążoną hipoteką na kwotę około 140.000 zł, a także wskazywał na liczne swoje zobowiązania wobec banków (około 600.000 zł), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (około 380.000 zł) i osób prywatnych (około 100.000 zł). W sprawie I C 283/12 dłużnik podał, że uzyskuje nieregularny dochód w kwocie 700 zł miesięcznie. Zatem uznać należało, że wskutek umowy darowizny powód stał się całkowicie niewypłacalny. W świetle poczynionych powyżej rozważań nie budzi wątpliwości, że wskutek dokonania darowizny na rzecz pozwanej, z majątku dłużnika wyszły jedyne składniki majątkowe, z których powód jako wierzyciel mógłby się zaspokoić.

W tym stanie rzeczy, na mocy art. 527 k.c. Sądu uznał, że umowa darowizny z dnia 29 czerwca 2011r zawarta pomiędzy pozwaną B. T. a M. T., dokonana przed notariuszem H. W. z Kancelarii Notarialnej w G. rep. A nr 5456/2011, w zakresie nabycia przez pozwaną B. T. nieodpłatnie własności nieruchomości: w udziale 1/2, objętej księgą wieczystą Kw nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni oraz w udziale 1/2, objętej księgą wieczystą Kw nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni, jest bezskuteczna w stosunku do powoda A. W., w celu zaspokojenia wierzytelności powoda po połowie, z wyżej opisanych nieruchomości, w zakresie wynikającym z wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 10.12.2012r w sprawie o sygn. akt I C 211/12 – co do należności głównej 39 480 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2011r do dnia zapłaty i kosztami procesu.

Natomiast, na mocy powyższego przepisu art. 527 k.c. stosowanego a contrario, Sąd oddalił powództwo w zakresie w jakim powód domagał się uznania wyżej wskazanej umowy darowizny za bezskuteczną w celu zaspokojenia wierzytelności co do dalszych odsetek ustawowych oraz skapitalizowanych odsetek. Należało bowiem mieć na uwadze, że celem powództwa pauliańskiego jest realizacja w drodze egzekucji konkretnej wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym. Z tegoż względu, wierzytelność ta w sentencji wyroku uznającego czynność prawną za bezskuteczną winna być określona w ten sam sposób jak w tytule wykonawczym. Nie ma można natomiast modyfikować żądania, w tym dokonywać kapitalizacji odsetek za pewien okres czy żądać dalszych odsetek od skapitalizowanych odsetek. Takie zmiany mogły być dokonane w postępowaniu, w którym wydano tytuł wykonawczy. Nadto, wobec istniejącego tytułu wykonawczego o sprecyzowanej treści byłoby to sprzeczne z zasadą anatocyzmu (art. 359§1 kc w zw. z art. 482§1 kc).

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c. i uznając, że powód wygrał niniejszą sprawę w przeważającym zakresie, zasądził od pozwanej na rzecz powoda całość kosztów procesu, na którą składały się: opłata za czynności fachowego pełnomocnika w stawce minimalnej zgodnie z § 2 ust. 5 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 22 października 2015r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1805) w kwocie 4.800 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz opłata sądowa od zażalenia w kwocie 100 zł.

Nadto, z uwagi na fakt, iż przy wniesieniu pozwu nie uiszczono opłaty sądowej od pozwu, na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 1 i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. 2010.90.594 ze zm.) Sąd nakazał ściągnąć od pozwanej należną opłatę sądową od pozwu w kwocie 3.249 zł.